

Interviews

Denne metode er oplagt for dig, som:

- ønsker at opnå detaljeret viden om børneperspektivet inden for et afgrænset emne
- ønsker at inddrage børn eller unge i udviklingen af idéer og anbefalinger inden for et afgrænset emne
- kan komme i kontakt med børn eller unge, som har personlige erfaringer og eventuelt holdninger til et afgrænset emne.

Metoden kræver kompetencer eller kendskab til:

- interviewteknik
- anerkendende samtale
- transskribering og kvalitativ analyse.

Metoden kræver resurser i form af:

- lokale eller andet aftalt sted til interviewet
- interviewguide, diktafon og eventuelt ekstra remedier som billeder, kamera, casehistorier
- eventuelt softwareprogram til håndtering af interviewmaterialet.

Et interview er en samtale mellem to mennesker med det særlige kendetegn, at den ene person stiller spørgsmålene og i sin rolle som interviewer er den 'uvidende', mens den anden person besvarer og dermed er den 'vidende'. Interviewet adskiller sig fra den ligeværdige samtale ved, at den der interviewer, i mere eller mindre grad er styrende og dagsordensættende. I interviews med børn adskiller det sig yderligere ved den magtfuldhed, der ligger i, at intervieweren er voksen, og interviewpersonen er et barn eller en ung. Interviews kan laves med alle børn og unge, som kan udtrykke sig enten verbalt eller ved hjælp af tegnsprog. Det kan derfor være vanskeligt at interviewe børn med svære handicaps, ligesom det er umuligt at interviewe ganske små børn, der endnu ikke kan tale. I disse tilfælde må man gå andre veje for at forstå deres perspektiv. I det følgende beskrives ganske kort hovedtrækkene ved henholdsvis det kvantitative og det kvalitative interview, hvorefter det kvalitative interview udfoldes grundigt.

KVANTITATIVE INTERVIEWS

Det kvantitative interview lægger sig meget tæt op ad spørgeskema-formen. Forskellen

er, at informanten i interviewet får stillet spørgsmålene face-to-face eller telefonisk. I det kvantitative interview følges en stram spørgeguide – derfor taler man også om strukturerede interviews – så alle informanter kommer gennem de samme spørgsmål, der på forhånd er nedskrevet og har prædefinerede svarmuligheder ligesom et spørgeskema. Sådanne interviews kan være relevante, når man gennemfører undersøgelser med et stort antal børn, som enten ikke selv kan læse (og derfor ikke kan besvare et spørgeskema selv), eller som man har brug for direkte kontakt med for at sikre besvarelsen. Når man anvender den kvantitative interviewform med børn, er det særlig vigtigt, at man forbereder dem på, at samtalen er stramt struktureret og uden plads til spørgsmål og svar, der bevæger sig væk fra spørgeguiden.

KVALITATIVE INTERVIEWS

Det kvalitative interview adskiller sig fra det kvantitative på flere måder. Typisk gennemføres et mindre antal interviews, hvor man går i dybden med et emne eller nogle oplevelser. Tilgangen er helt anderledes åben end ved det kvantitative interview, og formålet er at få vigtige nuancer og detaljer frem og at lade samtalen udfolde sig i forhold til det, der er vigtigt for interviewpersonen. Som regel vil man vælge at bruge en **semistruktureret interviewguide**, hvor udgangspunktet er åbenhed og nysgerrighed over for det, interviewpersonen fortæller.

BØRNERÅDETS SEMISTRUKTUREREDE INTERVIEWS

Børnerådet har gode erfaringer med at strukturere en interviewguide ud fra en række temaer, vi ønsker at belyse inden for et overordnet emne. Typisk er kun første og sidste spørgsmål i interviewguiden faste, mens alt midt imellem består af en liste med mulige interviewtemaer med tilhørende støttespørgsmål. De indledende faste spørgsmål er meget åbne og lægger op til, at barnet selv kan trække interviewet i den retning, der er vigtigt for barnet i forhold til egne erfaringer og oplevelser. Ex "Prøv at fortælle mig, hvad du synes, der har været det bedste ved ... og hvad der har været svært ved...". Afslutningsvis indeholder Børnerådets interviewguides ofte spørgsmål, som giver børnene mulighed for at komme med gode råd eller anbefalinger til andre børn i samme situation eller til de forskellige voksne, som skal støtte dem.

Fordelen ved den åbne tilgang og den semistrukturerede interviewguide er, at man kan komme grundigt omkring en oplevelse eller en problemstilling – også aspekter som man ikke lige havde forudset, men som ikke desto mindre kan være interessante og vigtige at få viden om. Dette giver også interviewet mere præg af en samtale, forstået på den måde, at interviewer netop griber det, interviewpersonen fortæller, og nysgerrigt spørger videre ind til dette. Det er vigtigt, at man som interviewer har en anerkendende tilgang, hvor man møder barnet i øjenhøjde og med forståelse, interesse og tiltro til det, der bliver for-

Den **semistrukturerede interviewguide** rummer en række overordnede spørgsmål eller temaer for spørgsmål, men uden faste svarkategorier og med mulighed for at følge op med uddybende spørgsmål eventuelt inden for nye undertemaer, som reaktion på det, der bliver fortalt.

talt. En anerkendende tilgang kan være med til at sikre, at interviewet udvikler sig positivt og konstruktivt, og at det for børnene bliver en behagelig og udviklende oplevelse.

Det kvalitative interview har dog sine begrænsninger. Fx egner det sig mindre godt til at afdække faktuelle eller objektive forhold, da der uundgåeligt vil være fokus på subjektive erfaringer. Ligeledes er det kvalitative interview et forkert metodevalg, hvis man ønsker at afdække, hvor udbredt et fænomen er, eller mere generelle forskelle mellem forskellige børnegrupper. Endelig skal man være opmærksom på, at behandlingen af interviewmaterialet er ganske omfattende, men ikke desto mindre nødvendig, hvis metoden skal komme til sin ret.

FORUDSÆTNINGER FOR DET GODE INTERVIEW

Der er en række parametre, man skal tage højde for i planlægningen af interviews med børn, og som er afgørende for kvaliteten af interviewet – og for børnenes oplevelse af at være med.

Formål: Det er først og fremmest vigtigt at gøre sig klart, hvad formålet med interviewet er. Det kan fx være at forstå, hvordan en bestemt problemstilling ser ud i et børneperspektiv med henblik på at kunne videreformidle dette til relevante beslutningstagere. Formålet kan altså være at påpege et behov for forandring eller at sørge for, at lovgivning eller konkrete indsatser, der iværksættes for at forbedre børns vilkår, tager højde for børneperspektivet. Andre formål med at interviewe børn kan fx være at give voksne indblik i et emne set fra et børneperspektiv, at opfylde konkrete krav i en lovgivning, at indhente viden i forskningsøjemed eller at evaluere egen praksis ud fra et brugerperspektiv.

Er formålet den mindste smule uklart for den, der gennemfører interviewene, vil det med stor sandsynlighed også være det for interviewpersonerne. Det er uhensigtsmæssigt, fordi det kan skabe utryghed og bekymring om, hvad det, der bliver fortalt, skal bruges til. En forudsætning for at kunne tilrettelægge det bedst mulige interview er derfor, at man kan forklare formålet kort og enkelt.

Antal interviews: Det er altid relevant at overveje, hvor mange interviews man skal lave for at få indhentet tilstrækkelig viden. Det er vigtigt at huske på, at det kvalitative interview ikke egner sig til at få generel viden. Men et stort antal kvalitative interviews – og især hvis de er godt fordelt i forhold til fx geografi, køn eller andre relevante parametre – kan give så meget data, at man godt kan få en solid og bred viden om, hvordan noget opleves af en bestemt gruppe af børn eller unge. Ofte vil man, efter et vist antal interviews om det samme emne, erfare, at temaer, oplevelser eller holdninger går igen, og at man altså ikke til stadighed får nyt at vide. Hvor mange interviews man skal op på, før vidensniveauet er mættet, afhænger af, hvor bredt interviewtemaet er, samt hvilke ønsker man har til detaljeniveauet og graden af diversitet i belysningen af det valgte emne.

Emnet for interviewet: Det har stor betydning for det gode interview, at interviewpersonen finder emnet vedkommende og relevant. Nogle emner er som udgangspunkt velegnede at interviewe børn om, fordi de handler om vigtige og nærværende aspekter af børns liv, fx venskaber, skoleliv, familie, sport, kæledyr osv. Andre temaer kan være vanskelige for børn, fordi de er abstrakte og ikke noget, de er vant til at forholde sig til, fx klima eller økonomi. Det udelukker ikke disse temaer, men kræver, at man gør sig umage med at ramme emnet fra en vinkel, der kan være både spændende og forståelig for målgruppen.

Andre interviewemner kan være særligt sensitive. Det kan fx være emner som vold, sex, mobning eller konflikter med andre børn eller voksne. Særligt i de tilfælde er det vigtigt at overveje, hvordan spørgsmålene stilles, men også hvor og hvornår interviewet gennemføres, hvilken relation man har til barnet osv. Er man barnets pædagog eller lærer eller barnets sagsbehandler, kan man overveje, hvorvidt det har betydning i interviewsituationen og for det, barnet ønsker at udtale sig om. Man kan ikke entydigt sige, om en bestemt rolle i forhold til barnet er god eller dårlig, da det vil komme an på den relation, man har, og det, man skal interviewe om. Men det vigtige er, at man reflekterer over det på forhånd og tager højde for det i interviewsituationen.

Interviewguide: En god interviewguide er et helt centralt element i det gode interview. Guiden bliver til ved først at formulere, hvad man gerne vil vide. Det kan være i form af en problemformulering eller en række undersøgelsesspørgsmål.

DA BØRNERÅDET SPURGTE TIL MEDBESTEMMELSE I BØRNEHAVEN

I et interview om emnet 'regler og medbestemmelse i børnehaven' interviewede Børnerådet en række femårige ud fra resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse. I interviewene blev børnene blandt andet spurgt, hvorfor de troede, at så mange børn havde svaret, at de ikke havde lyst til at være med til at bestemme, hvordan noget skulle være i børnehaven. To af børnene svarede, at det kunne være, at børnene havde forstået det sådan, at de ikke havde lyst til at bestemme i en leg – eller at de ikke opfattede sig selv som dem, der bestemte over legen. Selv om det ikke er overraskende, at børns bevidsthed og livsverden først og fremmest handler om deres lege og relationer med andre børn, og i langt mindre grad om noget så abstrakt som demokrati i børnehøjde, var det en øjenåbner at finde ud af, at 'være med til at bestemme' blev tolket som noget, der handlede om leg og relationen til de andre børn.

Når spørgsmålene til børnene og de unge skal formuleres, skal man bruge et sprog, som målgruppen forstår. Der er selvfølgelig forskel på, hvad børn forstår, når de er fem, og når de er 15 år, men der kan også være forskel på, hvad to 15-årige forstår, og derfor kan det være en god ide at have undersøgelsesspørgsmål, som uddyber og forklarer ord eller sætninger. Jo

ynge børn er, desto sværere vil de have ved at forstå fagtermer, abstraktioner og komplekse problemstillinger. Men også metaforer skal man være varsom med. Det er derfor en god idé at kigge med kritiske øjne på centrale ord, sætninger og vendinger og overveje, om der er noget, som kan siges på en lettere måde, som giver mere mening for målgruppen (se bilag 8 for interviewguide og læs om kommunikation med børn kapitel 5, s. 155).

Stedet: Det er langt fra ligegyldigt, hvor interviewet gennemføres. Man bør bestræbe sig på at finde et sted, hvor barnet føler sig tryk og godt tilpas. Undgå fx at lave interviewet i et kontor eller et lokale, som barnet forbinder med en utryk situation, som fx en lægekonsultation, psykologens eller AKT-lærerens rum, lederens kontor eller lignende. Et rum kan også være u hensigtsmæssigt af mere praktiske grunde, hvis det fx ikke er muligt at sidde over for hinanden, eller hvis lyset eller lyden er dårlig. Tænk også over at være et sted, hvor I bliver mindst muligt forstyrret af lyde eller synsindtryk, der kan gå ud over barnets – eller interviewerens – fokus og koncentration.

BØRNEHAVEN SOM RAMME OM INTERVIEWET

Når Børnerådet laver interviews med børnehavebørn, sker det typisk i børnehaven, som børnene kender godt. Da der foregår en masse i børnehaven, og da yngre børn er lette at aflede, kan det dog være en kunst at finde et roligt og uforstyrret sted. Der kan være mange distraherende elementer for børn i denne aldersgruppe, fx personalets opslagstavle med fotos og plakater, vinduet ud til legepladsen eller udsigten ned på en travl, trafikeret gade.

Mange gange kan det være en fordel, hvis stedet for interviewet har en relation til det, der interviewes om. Hvis man fx skal interviewe børn, som er indlagt på hospitalet, kan interviewene foregå på hospitalet. Sansemæssige indtryk fra stedet såsom lyde og lugte kan være med til at hjælpe hukommelsen på vej og bidrage til flere episoder og detaljer at fortælle om.

Varighed: Det afhænger af flere forskellige ting, hvor længe man kan fastholde børns fokus og interesse i et interview. Det vigtigste parameter er alderen – jo yngre børn er, desto kortere tid kan de sidde koncentreret om samme opgave. Interview med børnehavebørn kan vare fra fem til 40 minutter, dog er 15-20 minutter optimalt. Børn, der er ældre, kan godt koncentrere sig længere – nogle gange op til en time eller mere. Det er dog vigtigt at huske, at interviewet ikke nødvendigvis bliver bedre, fordi det er langt.

Interviewets længe afhænger også af, hvilken type interview der er tale om. Dels om det er et individuelt interview eller et interview med to eller flere børn sammen – det sidste kan af gode grunde tage lidt længere tid, hvis alle skal komme til orde. Dels om det er et walk

and talk-interview, et casebaseret interview eller noget helt tredje. De forskellige former for interviews bliver beskrevet senere i dette kapitel.

INTERVIEWS MED ÆLDRE VERSUS YNGRE BØRN

Man kan i princippet interviewe børn i alle aldre, så længe de har et verbalt sprog. Som oftest vil det sige, at man kan interviewe børn ned til tre-fireårsalderen. Da de mindste børn kan have svært ved at sidde stille og holde fokus i samtalen uden 'hjælpemidler', kan det være relevant at tænke i alternative interviewmetoder (læs om alternative interviewmetoder kapitel 4, s. 94).

Jo ældre børn er, jo mere abstrakte problemstillinger kan de forholde sig til. Men det er vanskeligt at sætte præcis alder på, hvornår børn forstår hvad, da der jo også er stor forskel på børn inden for samme aldersgruppe. Det vil man som interviewer hurtigt erfare, når man sidder over for de enkelte børn. Det kan derfor være en god idé at spørge børnene, om de forstår de ord, man præsenterer. Og møder man som udgangspunkt børnene med nysgerrighed, respekt og anerkendelse, har man et solidt fundament i forhold til at ramme det niveau, børnene befinder sig på.

SÅDAN FORKLARER BØRNERÅDET 'ANONYMITET' FOR FORSKELLIGE ALDERSGRUPPER

Begrebet anonymitet kan formidles på mange måder. For de lidt ældre børn vælger vi som regel at spørge direkte, om de kender ordet. Nogle gange kan man straks fornemme, at børnene ved præcis, hvad det betyder – og i de tilfælde vil det være at tale ned til dem at forklare begrebet. Andre gange er der måske nogle, der nikker, men ser lidt usikre ud, og her forklarer vi, hvad det betyder. Det er en god ide at være meget konkret, fx ved at fortælle, at man udskifter deres navne, bynavne osv. i den skriftlige formidling, så man ikke kan genkende, hvem der har sagt hvad.

INDIVIDUET, TO OG TO ELLER GRUPPEINTERVIEW

Hvorvidt man skal foretage interviews med børn individuelt eller i grupper på to eller flere, afhænger af temaet for interviewet, den konkrete interviewtilgang, børnenes præferencer mm.

Hvis temaet er følsomt og personligt, *kan* det være ubehageligt for nogle børn at sidde sammen med andre, og derfor vil individuelle interviews nogle gange være at foretrække her. Andre gange kan det være en fordel for børnene at have hinanden at spejle sig i, og gruppedynamikken kan gøre det lettere at tale om et svært og måske følsomt emne. Det

vil derfor være nødvendigt med en vurdering fra gang til gang – og det kan være en god ide så vidt muligt at inddrage børnene i beslutningen om form.

At blive interviewet sammen med en kammerat eller flere andre børn kan give en tryghed, som betyder, at børnene åbner op og har lyst til at fortælle mere. En anden fordel er, at børnene kan inspirere hinanden, og fortællingerne derfor kan blive mere udbyggede og få andre aspekter med, end de ville på et individuelt plan. Det er altså vigtigt at stille spørgsmål, der lægger op til, at børnene i gruppen kan spejle sig i hinanden, fx ved hele tiden at knytte an til, hvad der allerede er blevet fortalt, og hvad det får de andre til at tænke. På denne måde kan man også sikre, at alle i gruppen bliver aktiveret og opfordret til at reflektere.

Vælger man at lave interviews med flere børn, er det en god idé at sætte grænsen ved seks, for at sikre at alle får en chance for at blive hørt. Deltager fire børn eller flere, anbefales det desuden, at man er to interviewere. Den ene kan i så fald være hovedansvarlig for at komme gennem interviewguiden og stille børnene spørgsmålene, mens den anden har fokus på gruppedynamikken, fx at alle børn kommer til orde og også stiller supplerende spørgsmål.

Sammensætningen af børnene i et gruppeinterview har også betydning for børnenes udsagn og oplevelse af at være med i interviewet. Her kan de voksne omkring børnene – lærere, pædagoger, frivillige osv. – være en stor hjælp, idet de kan hjælpe med at sammensætte grupper på en måde, som giver den bedste oplevelse af at komme til orde for alle børn.

I nogle sammenhænge kan man også lave meget store gruppeinterviews, fx i form af brainstorm med en hel klasse. En gruppebrainstorm kan være god til at afdække et emne meget overordnet og pejle sig ind på temaer. Nogle eksempler kunne være børns perspektiver på 'det gode børneliv', idéer og input til en konkret indsats eller børnenes forståelse af, hvad det vil sige at være udsat eller fattig som barn.

ALTERNATIVE INTERVIEWMETODER

At lave interviews er ikke nødvendigvis et spørgsmål om at sætte sig med en god interviewguide og spørge løs. Man kan også vælge en mere kreativ tilgang, som har både fordele og ulemper. Da alternative interviewtilgange kan indeholde et element af leg og stiller anderledes krav til koncentrationsevnen, kan det være en hensigtsmæssig tilgang, når man inddrager yngre børn eller børn, som af forskellige årsager har svært ved at koncentrere sig, reflektere eller udtrykke sig verbalt. I det følgende præsenteres fem forskellige tilgange, som kan inspirere til at tænke i alternative interviewformer.

Historieinterviews: Denne form benytter en fortælling som omdrejningspunkt for interviewet. Fortællingen kan være en historie for børn i målgruppen om det tema, man vil spørge til. Eller det kan være en historie, man selv opdiger med henblik på at få nogle

bestemte pointer med. Hensigten med at bruge fortælling er at skabe en tryk og genkendelig situation, hvor interviewet tager form som en snak om historien og dens temaer og i forlængelse heraf også kommer omkring børnenes egne erfaringer.

Interviewet foregår ved, at man enten læser hele historien højt først og derpå følger op med en række centrale spørgsmål knyttet til historien, eller at man gør holdt centrale steder i historien, hvor man stiller spørgsmål. Begge tilgange har fordele og ulemper: hvis man gør holdt undervejs, kan man spørge specifikt til det, historien handler om lige det sted, men man risikerer, at børnene bliver utålmodige, fordi de er grebet af historien. Hvis man fortæller hele historien færdig først, er faren, at børnene efterfølgende mister interessen for at være med. Uanset om man gør det på den ene eller den anden måde, vil det være en stor fordel, at man indledningsvist gør præmisserne klare for børnene og forbereder dem på, hvad der skal ske.

Hvis denne type interviews laves med børnehavebørn, kan det være en fordel, at man er to interviewere. I så fald kan den ene læse historien højt og stille de første spørgsmål, mens den anden – ud over at assistere med supplerende spørgsmål – kan koncentrere sig om at skabe en rolig interviewsituation. Det er ofte nødvendigt med yngre børn, fordi de let lader sig distrahere. Den assisterende interviewer kan også hjælpe med at sørge for, at alle børn får lige mulighed for at komme til orde, så det ikke er de samme, der hele tiden siger noget.

Når interviewformen fungerer bedst, inspirerer børnene hinanden til at fortælle mere, ligesom de kommenterer eller uddyber hinandens fortællinger. Styrken ved historieinterviewet er dets evne til at vække børnenes interesse og engagere dem i interviewene ud fra oplæsningsformen og selve historien. Metoden har dog samtidig en tendens til at give mest indsigt i børnenes generelle og overordnede forståelser af en problemstilling og i mindre grad deres egne konkrete oplevelser fra eget hverdagsliv. Som udgangspunkt er metoden beregnet til at involvere en gruppe på mellem to og fem børn.

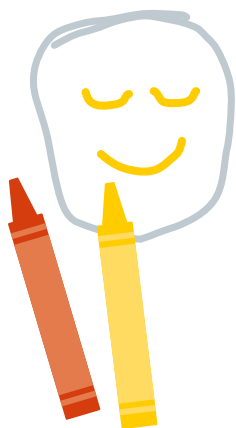
Walk and talk-interviews: Denne interviewform kaldes også et 'gående interview', hvor man går rundt i et område, der kan være relevant for det enkelte interview, og taler med den person, der skal interviewes. Formen kan opleves mere afslappet end den traditionelle interviewform, hvor interviewer og barn sidder over for hinanden med en optager i midten. At gå rundt i barnets 'eget' område, får barnet til at føle sig på hjemmebane. Ved at lade barnet føre an afgiver intervieweren en del af sin symbolske magt, der ellers ligger i rollen som den styrende og dagsordensættende, og giver barnet mulighed for at definere en del af interviewets dagsorden.

Metoden kan bruges til børn i alle aldre, og uanset om interviewemnet har relation til stedet. Blot det at gå rundt og snakke sammen kan skabe en god stemning, som er givtig for interviewet. Men metoden er dog særligt egnet, hvis temaet handler om stedet eller

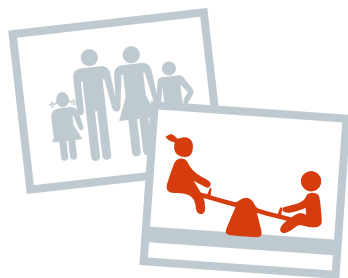
om handlinger og oplevelser på stedet, da bevægelserne rundt i terrænet eller bygningen hele tiden afføder nye fortællinger. Når barnet først er sporet ind på at tænke i det tema, der spørges til, vækker den sanselige oplevelse af at opholde sig de forskellige steder erindring om konkrete oplevelser og erfaringer. Det skyldes, at hukommelsen er knyttet til det visuelle og sanselige og stimuleres gennem kropslige påvirkninger.

Metoden har dog også sine begrænsninger. Hvis man optager interviewet, skal man fx være opmærksom på, hvor man har sin diktafon. Nogle børn synes ikke, det er rart, at andre kan se, at de bliver interviewet, og derfor er det en god ide at tale med børnene om det, så de ikke kommer i forlegenhed. Et andet mindst ligeså væsentligt forhold vedrørende diktafonen er kvaliteten af den lyd, der optages. Netop fordi man går rundt – og måske endda udendørs – skal man være særligt opmærksom på at have en god mikrofon og placere den, så man kan høre både spørgsmål og svar.

Tegne-interviews: Ved at lade barnet tegne, mens det bliver interviewet, kan man skabe en mere aktiv interviewform. Særligt yngre børn vil hurtigt kunne miste fokus i et *tale*-interview, og her kan et tegneinterview være med til at fastholde koncentrationen. Oftest vil man vælge at introducere barnet for interviewets tema og så bede barnet tegne det, som barnet associerer med det valgte tema. Når det er barnet, der producerer tegningen, har det en vis styring på interviewets retning, men et tegneinterview bør samtidig være understøttet af en interviewguide. Man kan eventuelt vælge at have en kortere introduktion, inden tegnesessionen påbegyndes, for så at have enkelte spørgsmål undervejs og afsluttende tage en længere dialog – om tegningen specifikt og eventuelt om emnet mere bredt. Da det vil være forskelligt, hvor meget barnet ønsker at tale, mens det tegner, er det vigtigt, at interviewguiden er meget fleksibel og mere angiver tematikker frem for konkrete spørgsmål.

Et tegneinterview kan også fungere godt, hvis interviewet handler om lidt mere følsomme emner. Her kan det være en lettelse for barnet ikke at sidde direkte over for intervieweren, som det sker i et klassisk interview. Tegningen vil i stedet kunne fungere som et fælles tredje, som interviewer og barn kan tale om, hvilket fx kan lette det at sætte ord på følelser. Som voksen kan man komme til at forudsætte, at nærmest alle børn kan tegne eller har lyst til det. Men nogle børn synes, det er kedeligt, og nogle synes ikke, de er dygtige nok. Det er naturligvis ikke hensigtsmæssigt for interviewet. Vil man arbejde med tegneinterviews, er det derfor en god ide at lade børnene melde sig frivilligt og at have andre metoder i baghånden.

Fotointerviews: Når man laver fotointerviews, får interviewpersonerne til opgave – forud for interviewet – at tage nogle billeder ud fra bestemte kriterier. Det kan fx være, man vil undersøge børns perspektiver på at være indlagt på hospitalet, at gå i skovbørnehave eller være skilsmissebarn, og opgaven er naturligvis knyttet til det, man vil undersøge. En central del af denne metode er således at formulere en mere eller mindre bunden

opgave. Børnene løser den ved at tage billeder, som, de synes, illustrerer vigtige pointer, fortællinger, oplevelser eller følelser. Fotointerviews kan i princippet laves med børn helt ned til 3-4 år, så længe de kan håndtere kamerafunktionen på en tablet eller en smartphone, hvilket langt de fleste børnehavebørn kan. Men opgavens sværhedsgrad må selvsagt tilpasses børnenes alder. Jo yngre børnene er, desto mere konkret og entydig må opgaven være. Det kunne fx være ”tag billeder af de steder, I kan lide at lege”, eller ”tag billeder af steder, hvor I har prøvet at blive drillet eller har set andre blive drillet”. For lidt ældre børn kan opgaven være mere abstrakt og udfordre kreativiteten fx ”tag billeder af ting eller steder, som får jer til at føle stolthed”, eller ”tag billeder af ting eller steder, som siger noget om det bedste og det værste ved at være indlagt”.

Billederne bruges i interviewet som en støtteforanstaltning sammen med en interviewguide. Interviewguidens udgangspunkt vil være den opgave, børnene har fået stillet, hvor man spørger, hvad der er på billedet, hvor det er taget, hvorfor de har taget det, hvordan det illustrerer opgaven mv. Det kan også være en god idé med nogle spørgsmål, der giver mulighed for at belyse temaet mere generelt. Fx ”hvad ville du hellere have haft/gjort/fået?”, eller ”hvad ville du fortælle andre børn, at de skulle gøre?”, eller ”har du prøvet noget lignende før?”

Man kan vælge at følges med børnene rundt, mens de tager billederne – hvilket mest er relevant, hvis det er yngre børn, for at sikre sig, at de holder sig til opgaven – eller man kan give børnene opgaven på forhånd og siden mødes omkring de billeder, der er taget.

En fordel ved fotointerviewet er, at det kan virke motiverende at deltage i for børnene, idet de aktiveres og får lov til at tage noget styring på interviewet. Derudover kan det være en fordel at have noget visuelt at forholde sig til i interviewet. Sidst men ikke mindst giver metoden rum for kreativ udfoldelse og muligheden for at udtrykke sig på andre måder end udelukkende den verbale, hvilket er en stor fordel for nogle børn. En ulempe er, at det er tidskrævende at arbejde med fotos.

Casebaserede interviews: Det casebaserede interview har en opdigtet case som udgangspunkt for en samtale om et tema eller et dilemma. Når casen skal være opdigtet, er det, fordi det giver deltagerne i interviewet mulighed for at frigøre sig fra deres egne individuelle, personlige oplevelser eller fortællinger og forholde sig til de fiktive personer og den fiktive fortælling. Som regel vil man selv opfinde relevante dilemmaer eller historier, der passer til det, man vil interviewe om.

Ligesom fotointerviewet ikke bør basere sig alene på, de fotos børnene tager, bør man ved caseinterviewet heller ikke udelukkende fokusere på de medbragte cases, men også benytte en interviewguide. Den skal sikre, at man kommer omkring de spørgsmål, som undersøgelsen skal afdække.

Forestil
jer, at ...

Hvad ville
du gøre,
hvis ...

ANBEFALINGER TIL DET CASEBASEREDE INTERVIEW

- Jo yngre børnene er, desto kortere bør fortællingerne være.
- Den problematik, der skal diskuteres, skal stå tydeligt frem. Afslut eventuelt fortællingen med at stille spørgsmål direkte.
- Lad gerne fortællingen udspille sig mellem børn i samme aldersgruppe som dem, der interviewes, og i velkendte kontekster, fx en konflikt i en skolegård, et dilemma på de sociale medier eller en hverdagsituation i hjemmet.
- For yngre børn kan historien også handle om dyr eller eventyrfigurer, da det kan fange deres opmærksomhed – eventuelt fra et velkendt univers, fx fra børnebøger.
- Hvis børnene er gode læsere, kan det være givtigt, at de selv læser casen op, men det kan også være interviewerens, der gør det.
- Caseinterviewet kan anvendes i forbindelse med enkeltinterview, men fungerer især godt med flere børn sammen. To til fem børn i gruppen er godt; så kommer alle til orde. Hvis der er fire børn eller derover, kan det anbefales, at man er to interviewere (læs om gruppeinterview kapitel 4, s. 93).

DET KVALITATIVE INTERVIEW SOM SUPPLEMENT VED KVANTITATIVE UNDERSØGELSER

Når man gennemfører spørgeskemaundersøgelser med børn, kan det være en god idé også at bruge kvalitative interviews til at kvalificere materialet. Man kan fx foretage indledende interviews, der har sonderende og eksplorativ karakter, og opfølgende interviews, der skal bidrage til at uddybe og nuancere resultaterne fra spørgeskemaet (læs om indledende og opfølgende interviews kapitel 4, s. 102 og s. 109).

HVIS DU VIL VIDE MERE

- Kvale, Steiner (1997): *Interview: En introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Petersen, Anne. (red.) (2010): *Den lille bog om metode: sådan undersøger du børnekultur og børns perspektiv*. Århus: ViaSysteme.
- Øvreeide, Haldor (2004): *At tale med børn. Samtalen som redskab i børnesager*. København: Hans Reitzels Forlag.